

In 2011 werd een convenant ondertekend om het fosforgehalte in voer te verlagen en daarmee het fosfaat in mest te verminderen. Voor de varkenshouderij heeft dat tot nu toe niet geleid tot drastische verlaging van het fosforgehalte in het voer. Volgens voerdeskundige Wout Mutsaers is dat een gemiste kans, want niet alleen kan de varkenshouder besparen op mestafzetkosten, het mestprobleem kan hierdoor ook deels worden opgelost.

Voerdeskundige Wout Mutsaers

'Fosfaatvermindering in eigen hand houden'

Het convenant heeft tot nu toe niet gezorgd voor drastische stappen om het fosfaatgehalte in mest te verminderen?

„Er is nog veel te winnen op dat gebied, maar tot nu toe is er inderdaad te weinig met het convenant gebeurd. Je ziet nog steeds dat er hoge fosforgehalten in het voer zitten. Fosforrijke tarwegisten blijven Nederland binnenkomen en maisweekwater wordt nog steeds gebruikt. We blijven dus grondstoffen met een hoog fosforgehalte aanvoeren en gebruiken.”

Waarom zijn er tot nu toe geen grote stappen in fosfaatvermindering gemaakt?

„De prijs van het voer is bij velen nog steeds leidend en voer met een laag fosforgehalte is iets duurder. Een lagere rantsoenprijs met bepaalde producten is echt korte termijn denken. De 'bottleneck' is daarnaast dat voer met een hoog fosforgehalte niet echt wordt 'bestraft'. Voeer dat een hoog fosforgehalte heeft, zou namelijk duurder moeten zijn. De prijsstelling van producten zou volgens mij naast een afspiegeling van de voederwaarde ook een relatie naar de hoeveelheid fosfor in het product moeten hebben. Mijn visie is: de rekening van veel fosforaanvoer met een product moet bij de veroorzaker en niet bij de boer liggen.”

„Beter de 'input' beperken dan dure mestverwerking. Mijn stelling is dan ook, het convenant ten spijt, dat de varkenshouders bewust moeten zijn van de hoeveelheid fosfor ze in hun voer willen hebben. Overigens ben ik geen voorstander van belastingen of toeslagen op fosfor. De boeren moeten het zelf doen, want het is niet in het belang van de mengvoerindustrie of mesthandelaren om het fosfaatgehalte in de mest te verminderen. Het is wel een direct belang van de varkenshouders en akkerbouwers. Zij moeten daarom de regie van fosfaatvermindering in eigen hand nemen.”

Besparen op mestafzetkosten door minder fosfaat in het voer, maar iedere varkenshouder betaalt toch min of meer hetzelfde per kubieke meter mest?

„Ja, dat klopt. Maar minder fosfor in het voer betekent minder fosfaat in de mest. Een akkerbouwer of varkenshouder met grond kan daardoor meer kubieke meters mest op zijn land kwijt. Een varkenshouder met grond zal dus minder afzetkosten hebben en een akkerbouwer kan meer organi-

sche mest en stikstof uit de mest op zijn land kwijt, waardoor hij weer minder stikstof hoeft aan te kopen. Fosfaatarme mest is voor de akkerbouwer een stuk acceptabeler en gunstiger.”

„Als iedere varkenshouder vanaf vandaag minder fosfor in het voer zou hebben, dan kan er in heel Nederland meer mest worden geplaatst. Dat verlaagt niet alleen de gemiddelde mestafzetkosten, maar het mestprobleem wordt hierdoor ook sterk verminderd. Nu krijgt hij de rekening van hoge mestafzetkosten bij hoge gehalten linksom of rechtsom toch gepresenteerd. Met andere woorden: hij betaalt meer aan mestafzetkosten dan dat hij bespaart op voerkosten met hoge gehalten.”

Hoe hoog zijn de extra kosten?

„Je ziet dat het rantsoen duurder wordt wanneer je op het fosforgehalte in het voer gaat letten. Voor een voorbeeldbedrijf met 3.000 vleesvarkens liggen de meerkosten voor het fosforarme voer op gemiddeld 4.000 euro per jaar extra. Dat is natuurlijk een relatief klein bedrag afgezet tegen de totale voerkosten. Als deze varkenshouder 4 gram in plaats van 5,07 gram fosfor per dier per dag zal geven, zakt het gehalte in de mest met 0,75 kg fosfaat per ton. Bij een mestproductie van 3.600 ton per jaar en een aanwending van 75 kg fosfaat per ha is er dus 36 ha minder nodig om de mest te plaatsen. Als je de mest gewoon laat ophalen, zal het in eerst instantie niets uitmaken, maar mest met lagere fosfaatgehalten is uiteindelijk gemakkelijker te plaatsen. Een akkerbouwer zal liever de fosfaatarme mest hebben en dat wellicht voor minder geld op zijn land wil brengen.” „Akkerbouwgrond huren waar je als huurder mest op mag brengen, is daarnaast 300 euro per ha duurder dan wanneer je er geen mest op mag brengen. Als de varkenshouder van het voorbeeldbedrijf ook land huurt voor akkerbouw dan is deze varkenshouder aan huurkosten 10.800 euro meer kwijt dan wanneer hij mest met hoge gehalten heeft

en deze zelf wil afzetten. In dit voorbeeld is hij dus 7.000 euro voordeliger uit met lage gehalten.”

Een varkenshouder moet dus eens de berekening maken hoeveel fosfaat hij kan verminderen en hoeveel geld hij kan besparen?

„Ze moeten in ieder geval bewust zijn dat een klein beetje fosfor minder in het voer grote gevolgen kan hebben en wie de extra voerkosten overkomelijk vindt, moet zich eens goed achter zijn oren krabben. Maak in ieder geval de berekening en voor sommige varkenshouders met grond kan het direct geld opleveren. Voor de andere varkenshouders geldt dat op termijn de mestafzetkosten zullen verminderen en dat ze bijdragen aan het oplossen van ons mestprobleem.”

Veel varkenshouders stellen hun eigen brijvoer samen en uit onderzoek blijkt ook dat brijvoer een hoger fosforgehalte heeft. Welke grondstoffen moeten zij kiezen?

„Alle granen en maissoorten zijn gunstig, maar alle graanbijkproducten zijn weer uiterst ongunstig. Tarwegries- of tarwegistproducten bevatten veel fosfor, maar ook maisweekwater. Van dat soort grondstoffen moet een varkenshouder niet teveel of helemaal niets gebruiken.”

Als voerdeskundige adviseert u veel varkenshouders. Hoe reageren zij op uw pleidooi voor minder fosfaat?

Boeren, voor wie ik het voer bereken, hebben nu een rantsoen met minder fosfor. Andere boeren die ik adviseer, beseffen als je erover begint dat ze hun rantsoen moeten aanpassen. Natuurlijk begrijp ik dat het voor varkenshouders niet altijd gemakkelijk is om alles in de gaten te houden, maar uiteindelijk is dit wel in het belang van de varkenshouder en landbouw zelf.” ■

Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Voorbeeld van bedrijf van 3.000 vleesvarkens

Extra kosten voor voer: € 3.850 per jaar. Bij een voergift van 2 kg per dag en gebruik van rantsoen 2 ten opzichte van rantsoen 1 geeft 5,07-4 = 1,07 gram minder P per dier per dag
Per jaar per bedrijf is dat: 1.172 kg minder P productie = 2.684 kg minder fosfaat productie.
Bij een mestproductie van 3.600 ton per jaar zakt het gehalte in de mest met 0,75 kg fosfaat per ton.